

Davacı _____ : Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
Vekili _____ : Av. Şükran Tezel
Süleymanpaşa Sok. Aybek İş Hanı K:3 30/30 Kadıköy - İSTANBUL

Davalı _____ : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent - ANKARA

Vekili _____ : Av. Ayperi Samantr - Aynı Adreste

İstemin Özeti _____ : Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurulunda belirlenen üye kayıt ücretlerinin yüksek olduğu ve pazara girişe engel teşkil ettiği ileri sürülerek yapılan şikâyet üzerine açılan **önaraştırma** ve soruşturma sonucunda; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin ihlâl edildiğinden bahisle verilen Rekabet Kurulunun 22.06.2006 tarih ve **06-45/572-156** sayılı kararının; toplantı ve karar yeter sayısının oluşmadığı ve 4054 sayılı **Yasa'nın 49.maddesindeki** "mazeretli olanlar dışında sözlü savunma toplantısında hazır bulunmuş üyelerin katılmaları zorunludur" hükmünün ihlâl edildiği, dava konu kararın 22.06.2006 tarihinde verildiği, bu tarih itibariyle yaptırıma konu kararda yer alan üye kayıt ücretleri talep edilmediğinden, idarî para cezasının hukuken ve fiilen uygulanmasının mümkün olmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti _____ : Dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu, **davanın reddi** gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAS'ın Düşüncesi _____ : Davanın **reddi gerektiği** düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi _____ : Dava; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin ihlâl edildiğinden bahisle davacı şirkete para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulunun 22.06.2006 tarih ve **06-45/572-156** sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, (d) bendinde: "... piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi" de rekabeti sınırlayıcı haller arasında sayılmıştır.

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu uyarınca kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğini haiz meslek birliği olarak 1973 yılında kurulan Türkiye Seyahat Acentaları Birliğine (**TÜRSAB**) aynı Kanunun 32. maddesine göre seyahat

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : 2008/7416

acentalarının üye olmalarının zorunlu olduğu, TÜRSAB Genel Kurulunun iki yılda bir bütün üyelerinin katılımıyla toplandığı, 9 kişilik Yönetim Kurulunun seçildiği, 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurul toplantısında üyeliğe giriş ücret aidatının 2001 yılı için 35 milyar, 2002 yılı için 50 milyar lira olarak kararlaştırıldığı, söz konusu giriş ücretlerinin yüksek olduğu ve pazara girişe engel teşkil ettiği ileri sürülerek yapılan şikayet üzerine açılan **önaraştırma** ve soruşturma sonucunda dava konusu Kurul kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü bakımından, TÜRSAB Genel Kurulunca belirlenen üyeliğe giriş ücretinin seyahat acenteliği hizmetleri pazarına girişe engel teşkil edip etmediği hususunun irdelenmesi gerekmektedir. Buna göre;

1618 sayılı Kanununun 34. maddesinin (f) bendinde, üye kayıt ücreti ve aidatını tespit etme yetkisi TÜRSAB Genel Kuruluna verilmiş, ayrıca Seyahat Acentaları Birliği Yönetmeliğinin 20. maddesinin (a) bendinde, kayıt ücretinin A grubunda yer alan bütün seyahat acentaları için 2000.- TL, B grubunda yer alan seyahat acentaları için 1000.- TL ve C grubunda yer alan seyahat acentaları için 500.- TL'den aşağı olmamak üzere, bir miktarın nakden ve bir defada tahsil edileceği, kayıt ücretinin tavanının, ödeme şart ve şekillerinin ilk Genel Kurul toplantısında tespit edileceği kurala bağlanmıştır.

Her ne kadar TÜRSAB'a giriş ücretinin belirlenmesi ve yapılacak artışlarla ilgili olarak anılan mevzuatta herhangi bir kritere yer verilmemiş ise de, 1618 sayılı Kanununun 34. maddesi ile TÜRSAB Genel Kuruluna tanınan giriş ücretini ve yıllık aidat tutarını belirleme yetkisinin, TÜRSAB'a üye olunmadan piyasada faaliyette bulunulamayacağı hususu göz önüne alındığında, seyahat acenteliği hizmetleri pazarında rekabeti engelleyecek, bir başka ifadeyle piyasaya girişi kısıtlayacak şekilde kullanılmaması gerekir.

Dosyanın incelenmesinden; TÜRSAB'a giriş ücretlerinin 1995 yılında 500.000.000.-TL iken, bu rakam baz alınarak 1997 yılında 4 katına (2.000.000.000.- TL), 1998 yılında 6 katına, 1999 yılında 17 katına, 2000 yılında 24 katına, 2001 yılında 70 katına (35.000.000.000.- TL), 2002 yılında (50.000.000.000.- TL) 100 katına çıkartıldığı, aynı dönemde (1995-2002 yılları arasında) yıllık aidat miktarının (A) grubu seyahat acenteleri için 33.3 katına, (B) grubu seyahat acenteleri için 35 katına, (C) grubu seyahat acenteleri için 50 katına yükseltildiği, yıllık aidat miktarlarının ABD Doları bazında dalgalı bir seyir izleyip, (A), (B) ve (C) grupları için sırasıyla 1995'te yaklaşık 65, 44 ve 22 ABD Doları iken, 2002'de yaklaşık 66, 46, 33 ABD Doları olarak belirlendiği, buna karşın giriş ücretinin 1995'teki 10.881 ABD Doları seviyesinden, 2002 yılında 33.045 ABD Doları seviyesine çıkartıldığı, öte yandan Türkiye'nin turizm gelirinin 1963 yılında 7.659.000.- ABD Dolarından, 2002 yılında 11.900.900.000.- ABD Dolarına çıktığı, TÜRSAB'a yeni üye olan acente sayısının ise 1995'te 357, 1996'da 476, 1997'de 636, 1998'de 128, 1999'da 75, 2000'de 52, 2001'de 48, 2002'de 23 olarak gerçekleştiği, TÜRSAB'ın yeni üyelerden 1995 yılında 3.884.448.- ABD Doları, 1996 yılında 2.909.678.- ABD Doları, 1997 yılında 8.324.335.- ABD Doları, 1998 yılında 1.464.347.-ABD Doları, 1999 yılında 1.510.120.-ABD Doları, 2000 yılında 995.673.- ABD Doları, 2001 yılında 1.364.387.- ABD

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : 2008/7416

Doları ve 2002 yılında yaklaşık 760.029.- ABD Doları gelir elde ettiği anlaşılmakta olup, bu haliyle, TÜRSAB'a yeni üye olan seyahat acentası sayısında yıllar itibarıyla giriş ücretinin yükselmesiyle birlikte düşüş yaşandığı, TÜRSAB'ın yeni üyelere sağladığı toplam gelirin de reel olarak azaldığı görülmektedir.

Dosyada yer alan belgelerden, yüksek giriş ücretinin, hem sektöre daha az girişin olmasına, hem de devir imkanı olan belgelerin değer kazanmasına neden olduğu, giriş ücretinin herhangi bir nesnel kritere bağlı olarak belirlenmediği anlaşılmaktadır.

Hal böyle olunca, giriş ücretinin reel olarak giderek yükselmesi, pazara daha sonra giriş yapmak isteyen işletmelerin girişine kısıtlama getirici bir nitelik arz etmektedir.

Yukarıda yer alan tespit ve açıklamalar karşısında, TÜRSAB Genel Kurulunca belirlenen TÜRSAB üyeliğine giriş ücretinin ilgili pazara girişi engelleyici nitelik taşıdığı, dolayısıyla ilgili pazarda "rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı" etki doğuran bir teşebbüs birliği kararı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Öte yandan, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 35. maddesine 13.01.2007 tarih ve 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra ile Birliğe kayıt ücreti 20.000.- YTL olarak belirlenmiş ve söz konusu tutarın ne şekilde artırılacağı da kurala bağlanmıştır.

Görüldüğü üzere, TÜRSAB Genel Kurulunca 2001 ve 2002 yıllarına ilişkin olarak belirlenen üyeliğe giriş ücretinin, aradan uzunca bir süre geçtiği halde 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile tespit edilen tutarın çok üstünde olduğu açıktır.

Nitekim, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin 15.05.2004 tarihinde yapılan 17. Olağanüstü Genel Kurulunda 20.000.000.000.- TL olarak belirlenen üye kayıt ücretine ilişkin karara menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması yolundaki başvurusunun reddine dair Rekabet Kurulunun 27.10.2004 tarih ve 04-69/979-237 sayılı kararının iptali istemiyle açtığı davada; Danıştay Onüçüncü Dairesinin 13.03.2007 tarih ve E:2005/7473, K:2007/1303 sayılı kararıyla; "Kayıt ücretlerinin yüksek belirlenmesinin, rekabetin sınırlanmasına yol açtığı, TÜRSAB'ın giriş ücreti kaleminden elde ettiği geliri de azalttığı, ancak buna karşın belge devrini artırdığı ve denetim dışı faaliyete yönelmesine yol açtığı, öte yandan TÜRSAB Genel Kurul kararından iki yıl sekiz ay sonra 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 35. maddesine 13.01.2007 tarih ve 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra ile Birliğe kayıt ücretinin yirmibin Yeni Türk Lirası olarak belirlendiği anlaşılmakta olup, bu haliyle giriş ücretine dair davacı Birlik kararının, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesine aykırı olduğu, muafiyet için 5. maddede sıralanan muafiyet şartlarını taşımadığı belirtilerek başvuru konusu teşebbüs birliği kararına muafiyet verilemeyeceğine ilişkin kararda hukuka aykırılık görülmediği" gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Buna göre, ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek için davacı Birliğe üyeliğin ve dolayısıyla teşebbüsler açısından giriş ücretinin ödenmesinin zorunlu olması, pazara daha önce giren firmaların bu kadar yüksek olarak katlanmadıkları bir maliyete, pazara yeni giriş

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2006/4507

Karar No : 2008/7416

yapmak isteyen firmaların katlanmak zorunda bırakılması karşısında, giriş ücretlerinin pazara girişlerde caydırıcı etkiye sahip olduğu ve giriş engeli teşkil ettiği açıktır.

Bu durumda, TÜRSAB'ın 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurulunda alınan karar ile piyasaya yeni girişleri engelleyici nitelikte yüksek giriş ücreti belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanunun 4. maddesi hükmünü ihlal ettiği sonucuna varıldığından, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Diğer yandan, davacı Birliğin dava konusu Rekabet Kurulu kararının alınış usulüne ve kararın esasına yönelik diğer iddiaları da kararı kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden belirlenen 25.11.2008 tarihinde davacı Türkiye Seyahat Acentaları Birliği vekili Av. Şükran Tezel'in ve davalı idare vekili Av. Ayperi Samantır'ın geldiği; Danıştay Savcısının hazır bulunduğu görülerek duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi de alındıktan sonra taraflara son kez söz verilerle duruş

tamamlandı. Dosya incelenip gereği görüşüldü:

Dava, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurul'nda belirlenen üye kayıt ücretlerinin yüksek olduğu ve pazara giriş engeli teşkil ettiği ileri sürülerek yapılan şikâyet üzerine açılan soruşturma sonucunda; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin ihlâl edildiğinden bahisle davacı teşebbüs birliğine 2002 yılı sonunda oluşan gelirlerinin takdiren %3 oranında olmak üzere 193.764,29 YTL para cezası verilmesine, Rekabet Kurulu tarafından tespit edilen bu ihlâl nasıl son verileceğine ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi birinci fıkrası doğrultusunda; TÜRSAB 15. Genel Kurulunda alınan ve piyasaya giriş engeli teşkil ettiği tespit edilen giriş ücreti ile ilgili kararın uygulamasının durdurulması ve bu yönde işlem yapıldığı konusunda Rekabet Kurumuna bilgi verilmesi gerektiğinin TÜRSAB'a bildirilmesine; soruşturmaya konu genel kurul kararının uygulamasının durdurulması ve bununla ilgili işlemlerin tekemmül ettirilmesi için adı geçen teşebbüs birliğine 45 gün süre verilmesine, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca hergün için süreli para cezası ile cezalandırılacaklarının hatırlatılmasına ilişkin Rekabet Kurulunun 22.06.2006 tarih ve 06-45/572-156 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davacı, toplantı ve karar yeter sayısının oluşmadığı ve 4054 sayılı Yasanın 49.maddesindeki "mazeretli olanlar dışında sözlü savunma toplantısında hazır bulunmuş üyelerin katılmaları zorunludur" hükmünün ihlâl edildiğini ileri sürmekte ise de; Kurul'un 6 üye ile toplandığı, Rıfki Ünal'ın mevcut soruşturmanın heyet başkanlığını yürüttüğünden, M.Sıraç Aslan'ın dava konusu kararın alındığı tarihte izinli olduğundan toplantıya katılmadıkları, R.Müfit Sonbay ile Kubilay Atasayar'ın ise Kurul kararının alındığı tarihte Kurul üyesi olmadıkları ve 2

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : 2008/7416

üyenin Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB)'a ait ilk kararın soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihaî karar toplantısına katılarak oy kullandığı nedeniyle iptal edilmesine ilişkin Danıştay 13.Dairesinin kararının henüz temyiz süresi dolmadığından öncelikle temyiz başvurusunun yapılması gerektiği düşüncesiyle kararın birinci bendinde yer alan çoğunluk görüşüne katılmadıkları,1 üyenin TÜRSAB soruşturmasına esas teşkil eden şikâyetin başka yollarla çözülebileceği, bu nedenle de rekabet politikası kapsamında ele alınmaması gerektiği düşüncesiyle karara katılmadığı,1 üyenin de kararın 5/a ve 5/b hükümlerine katılmadığı,karşı oyların farklı maddelere ilişkin olduğu anlaşıldığından,dava konusu Kurul kararında,toplantı ve karar nisabına ve Kanun 49.maddesine aykırılık bulunmamaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1.maddesinde, bu Kanun'un amacının, "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" olduğu belirtilmiş olup; anılan Yasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş, 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmış,4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, (d) bendinde: "... piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi" de rekabeti sınırlayıcı haller arasında sayılmış,6. maddesinde; bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, 8.maddesinde de, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul'un,elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın,kararın,eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanununun 4.6. ve 7.maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebileceği, Kanun'un 16/2 maddesinde ise; bu Yasa'nın 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : **2008/7416**

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirler alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

4054 sayılı Kanunun "Başvuru Sahiplerine Bildirim" başlıklı 42. maddesinin ilk fıkrasında, Kurulun, ihbar veya şikayet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması durumunda, ihbar veya şikayet edenlere ileri sürülen iddiaların ciddi bulunduğunu ve araştırmaya başladığını yazılı olarak bildireceği; ikinci fıkrasında ise Kurulun, gerek başvuruları açıkça reddetmesi, gerekse süresi içinde bildirimde bulunmayarak reddetmiş sayılması durumlarında, doğrudan ya da dolaylı menfaati olduğunu belgeleyen herkesin Kurulun ret kararlarına karşı yargı yoluna başvurabilecekleri kurala bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, 4.maddede belirtilen yasak mutlak olmayıp, 5.maddede sayılı şartların tamamının varlığı halinde rekabeti kısıtlayıcı uygulamalara 4.madde yasağında muafiyet **tanınabilmektedir**. Bunun için öncelikle rekabeti sınırlayıcı anlaşmanın veya ~~bu tür~~ davranışın ya da teşebbüs birliği kararlarının ekonomi üzerinde olumlu etkiler ~~doğururken~~, bu yararlı etkinin tüketiciye de yansması, rekabetin bu yararlı etkilerin elde edilmesi için **zorunlu** olandan fazla sınırlanmaması gerekmektedir.

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ~~uyarınca~~ Kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğini haiz meslek birliği olarak 1973 yılında kurulan Türkiye Seyahat Acentaları Birliğine (TÜRSAB) aynı Kanununun 32. maddesine göre seyahat acentalarının üye olmalarının zorunlu olduğu, TÜRSAB Genel Kurulunun iki yılda bir bütün üyelerinin katılımıyla toplandığı, 9 kişilik Yönetim Kurulunun seçildiği, 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurul toplantısında üyeliğe giriş ücret aidatının 2001 yılı için 35 milyar, 2002 yılı için 50 milyar lira olarak kararlaştırıldığı, söz konusu giriş ücretlerinin yüksek olduğu ve pazara girişe engel teşkil ettiği ileri sürülerek yapılan şikayet üzerine açılan **önaraştırma** ve soruşturma sonucunda dava konusu Kurul kararının alındığı anlaşılmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden; 1618 sayılı Kanunun 34. maddesinin (f) bendi ile üye kayıt ücreti ve aidatını tespit etme yetkisi TÜRSAB Genel Kuruluna verilmiş, ayrıca Seyahat Acentaları Birliği Yönetmeliğinin 20. maddesinin (a) bendinde, kayıt ücretinin A grubunda yer alan bütün seyahat acentaları için 2000.- TL, B grubunda yer alan seyahat acentaları için 1000.- TL ve C grubunda yer alan seyahat acentaları için 500.- TL'den aşağı olmamak üzere, bir miktarın nakden ve bir defada tahsil edileceği, kayıt ücretinin tavanının, ödeme şart ve şekillerinin ilk Genel Kurul toplantısında tespit **edileceğinin** kurala bağlandığı, TÜRSAB'a giriş ücretlerinin 1995 yılında 500.000.000.-TL iken, bu rakam baz alınarak 1997 yılında 4 katına (2.000.000.000.- TL), 1998 yılında 6 katına, 1999 yılında 17 katına, 2000 yılında 24 katına, 2001 yılında 70 katına (35.000.000.000.- TL), 2002 yılında (50.000.000.000.- TL) 100 katına

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : **2008/7416**

çıkartıldığı, aynı dönemde (1995-2002 yılları arasında) yıllık aidat miktarının (A) grubu seyahat acenteleri için 33.3 katına, (B) grubu seyahat acenteleri için 35 katına, (C) grubu seyahat acenteleri için 50 katına yükseltildiği, yıllık aidat miktarlarının ABD Doları bazında dalgalı bir seyir izleyip, (A), (B) ve (C) grupları için sırasıyla 1995'te yaklaşık 65, 44 ve 22 ABD Doları iken, 2002'de yaklaşık 66, 46, 33 ABD Doları olarak belirlendiği, buna karşın giriş ücretinin 1995'teki 10.881 ABD Doları seviyesinden, 2002 yılında 33.045 ABD Doları seviyesine çıkartıldığı, öte yandan Türkiye'nin turizm gelirinin 1963 yılında 7.659.000.- ABD Doları iken, 2002 yılında 11.900.900.000.- ABD Dolarına çıktığı, TÜRSAB'a yeni üye olan acente sayısının ise 1995'te 357, 1996'da 476, 1997'de 636, 1998'de 128, 1999'da 75, 2000'de 52, 2001'de 48, 2002'de 23 olarak gerçekleştiği, TÜRSAB'ın yeni üyelere 1995 yılında 3.884.448.- ABD Doları, 1996 yılında 2.909.678.- ABD Doları, 1997 yılında 8.324.335.- ABD Doları, 1998 yılında 1.464.347.- ABD Doları, 1999 yılında 1.510.120.- ABD Doları, 2000 yılında 995.673.- ABD Doları, 2001 yılında 1.364.387.- ABD Doları ve 2002 yılında yaklaşık 760.029.- ABD Doları gelir elde ettiği anlaşılmakta olup, bu haliyle, TÜRSAB'a yeni üye olan seyahat acentası sayısında yıllar itibarıyla giriş ücretinin yükselmesiyle birlikte düşüş yaşandığı, TÜRSAB'ın yeni üyelere sağladığı toplam gelirin de reel olarak azaldığı anlaşılmaktadır.

Dosyada yer alan belgelerden, herhangi bir nesnel kritere bağlı olarak belirlenmeyen giriş ücretinin reel olarak giderek yükselmesinin, hem sektöre daha sonra giriş yapmak isteyen işletmelerin girişine kısıtlama getirdiği, hem de devir imkanı olan belgelerin değer kazanmasına neden olduğundan, TÜRSAB Genel Kurulunca belirlenen TÜRSAB üyeliğine giriş ücretinin ilgili pazara girişi engelleyici nitelik taşıdığı, dolayısıyla ilgili pazarda "rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı" etki doğuran bir teşebbüs birliği kararı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Öte yandan, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 35. maddesine 13.01.2007 tarih ve 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra ile Birliğe kayıt ücreti 20.000.- YTL olarak belirlenmiş ve söz konusu tutarın ne şekilde artırılacağı da kurala bağlanmıştır.

TÜRSAB Genel Kurulunca 2001 ve 2002 yıllarına ilişkin olarak belirlenen üyeliğe giriş ücretinin, aradan uzunca bir süre geçtiği halde 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile tespit edilen tutarın çok üstünde olduğu görülmektedir.

Diğer yandan, Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin 15.05.2004 tarihinde yapılan 17. Olağanüstü Genel Kurulunda 20.000.000.000.- TL olarak belirlenen üye kayıt ücretine ilişkin karara menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması yolundaki başvurusunun reddine ilişkin Rekabet Kurulunun 27.10.2004 tarih ve 04-69/979-237 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada; Danıştay Onüçüncü Dairesinin 13.03.2007 tarih ve E:2005/7473, K:2007/1303 sayılı kararıyla; "Kayıt ücretlerinin yüksek belirlenmesinin, rekabetin sınırlanmasına yol açtığı, TÜRSAB'ın giriş ücreti kaleminden elde ettiği geliri de azalttığı, ancak buna karşın belge devrini artırdığı ve denetim dışı faaliyete yönelmesine yol açtığı, öte yandan TÜRSAB Genel Kurul kararından iki yıl sekiz ay sonra 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4507
Karar No : 2008/7416

Birliği Kanununun 35. maddesine 13.01.2007 tarih ve 5571 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen fıkra ile Birliğe kayıt ücretinin yirmibin Yeni Türk Lirası olarak belirlendiği anlaşılmakta olup, bu haliyle giriş ücretine dair davacı Birlik kararının, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesine aykırı olduğu, muafiyet için 5. maddede sıralanan muafiyet şartlarını taşımadığı belirtilerek başvuru konusu teşebbüs birliği kararına muafiyet verilemeyeceğine ilişkin kararda hukuka aykırılık görülmediği" gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Buna göre, ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek için davacı Birliğe üyeliğin ve dolayısıyla teşebbüsler açısından giriş ücretinin ödenmesinin zorunlu olması, pazara daha önce giren firmaların bu kadar yüksek olarak katlanmadıkları bir maliyete, pazara yeni giriş yapmak isteyen firmaların katlanmak zorunda bırakılması karşısında, giriş ücretlerinin pazara girişlerde caydırıcı etkiye sahip olduğu ve giriş engeli teşkil ettiği açıktır.

Bu durumda, TÜRSAB'ın 2001 yılının Kasım ayında yapılan 15. Olağan Genel Kurulunda alınan karar ile piyasaya yeni girişleri engelleyici nitelikte yüksek giriş ücreti belirlemek suretiyle,4054 sayılı Kanunun 4. maddesi hükmünü ihlâl ettiği sonucuna varıldığından, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.100,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,artan 12,00 YTL posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 25.11.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Turan	Zümrüt	Nurben
OZTURK	OZTURK	KARAKAYA	ODEN	ÖMERBAŞ

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı : 18,60.-YTL
Karar Harcı : 25,10.-YTL
YD Harcı : 19,90.-YTL
Posta Gideri + : 58.00-YTL
TOPLAM : 121,60.-YTL

